

WITTE DONDERDAG

Avondmis

I. OPENINGSRITEN EN DIENST VAN HET WOORD

Introitus

Vgl. Gal. 6, 14

Nos autem gloriari oportet in Cruce Domini nostri Iesu Christi: in quo est salus, vita et resurrectio nostra: per quem salvati et liberati sumus.

Wij roemen in het Kruis van de Heer Jezus Christus. In Hem is ons heil, ons leven en onze verrijzenis, door wie wij verlost en bevrijd zijn.

Het Gloria wordt gezongen Ondertussen luiden de klokken. Daarna worden de klokken niet meer geluid tot aan het Gloria van de Paaswake.

Gebed

Sacratissimam, Deus, frequentantibus Cenam, qua Unigenitus tuus, morti God, wij herdenken en vieren in het heilig Avondmaal, toen uw eniggeboren Zoon het nieuwe

se traditurus, novum in saecula sacrificium dilectionis-que suae convivium Ecclesiae commendavit, da nobis, quaesumus, ut ex tanto mysterio plenitudinem caritatis hauriamus et vitae. Per Dominum.

Lezingen, blz. 534.

Graduale

Oculi omnium in te sperant, Domine: et tu das illis escam in tempore opportuno. Aperis tu manum tuam: et imples omne animal benedictione.

Ps. 144, 15.16

offer en de maaltijd van zijn liefde voor altijd aan de Kerk heeft toevertrouwd, voordat Hij zich overleverde aan de dood. Wij vragen U: mogen wij in dit grote mysterie de bron vinden van liefde en leven in overvloed. Door onze Heer.

De ogen van allen zien hoopvol naar U, Heer; Gij geeft hun te rechter tijd spijs.

Gij opent uw hand, en verzadigt al wat leeft met zegening.

Tractus

Ab ortu solis usque ad occasum, magnum est nomen meum in gentibus. – Et in omni loco sacrificatur, et offertur nomini meo oblatio munda: quia magnum est nomen meum in gentibus. – Venite, comedite panem meum: et bibite vinum, quod miscui vobis.

Mal. 1, 11; Spr. 9, 5

Van de opgang der zon tot aan haar ondergang is mijn Naam groot onder de volkeren. – En op iedere plaats wordt geofferd en aan mijn Naam een reine offergave gebracht; want groot is mijn Naam onder de volkeren. – Komt, eet mijn brood en drinkt de wijn die Ik voor u gemengd heb.

II. VOETWASSING

Tijdens de voetwassing worden de volgende antifonen gezongen zolang de ceremonie duurt:

Vgl. Joh. 13, 4.5.15

1. Postquam surrexit Dominus a cena, misit aquam in pelvim, coepit lavare

1. Nadat de Heer van tafel was opgestaan, goot Hij water in het wasbekken en begon de voeten

pedes discipulorum: hoc exemplum reliquit eis. van zijn leerlingen te wassen: dit voorbeeld gaf Hij hun.

Joh. 13, 12.13.15

2. Dominus Iesus, postquam cenavit cum discipulis suis, lavit pedes eorum, et ait illis: Scitis quid fecerim vobis, ego Dominus et Magister? Exemplum dedi vobis, ut et vos ita faciatis. 2. Nadat de Heer Jezus met zijn leerlingen het Avondmaal had gebruikt, heeft Hij hun de voeten gewassen en hun gezegd: Begrijpt gij wat Ik u gedaan heb, Ik, uw Heer en Leraar? Een voorbeeld heb Ik u gegeven, opdat ook gij zo moogt doen.

Joh. 13, 6.7.8

3. Domine, tu mihi lavas pedes? Respondit Iesus et dixit ei: Si non laverō tibi pedes, non habebis partem mecum. 3. Heer, wilt Gij mij de voeten wassen? Jezus gaf hem ten antwoord: Als Ik u de voeten niet was, kunt gij mijn deelgenoot niet zijn.

Venit ergo ad Simonem Petrum, et dixit ei Petrus: Domine. Zo kwam Hij bij Simon Petrus, maar Petrus zei Hem: Heer.

Quod ego facio, tu nescis modo: scies autem postea. Domine. Wat Ik doe begrijpt ge nog niet: maar later zult gij het inzien. Heer.

Vgl. Joh. 13, 14

4. Si ego, Dominus et Magister vester, lavi vobis pedes: quanto magis vos debetis alter alterius lavare pedes? 4. Als Ik, uw Heer en Leraar, uw voeten heb gewassen: hoeveel te meer behoort gij dan elkaar de voeten te wassen?

Joh. 13, 35

5. In hoc cognoscent omnes, quia mei estis discipuli, si dilectionem habueritis ad invicem. 5. Hieruit zullen allen kunnen opmaken dat gij mijn leerlingen zijt: als gij de liefde onder elkaar bewaart.

Dixit Iesus discipulis suis. – Dit zei Jezus tot zijn leerlingen. –
In hoc. Hieruit.

Joh. 13, 34

6. Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos, dicit Dominus. 6. Een nieuw gebod geef Ik u, zegt de Heer, dat gij elkaar liefhebt, zoals Ik u heb liefgehad.

1 Kor. 13, 13

7. Maneant in vobis fides, spes, caritas, tria haec: maior autem horum est caritas. 7. Mogen in u blijven geloof, hoop en liefde, de grote drie; maar de liefde is de grootste.

Nunc autem manent fides, spes, caritas, tria haec: maior autem horum est caritas. – Maneant. Nu echter blijven geloof, hoop en liefde, de grote drie; maar de liefde is de grootste. – Mogen in u.

Het Credo blijft achterwege.

Gebed van de gelovigen: bijvoorbeeld blz. 447.

III. EUCHARISTIE

Offertorium

Ubi caritas est vera, Deus ibi est. Waar vriendschap heerst en liefde, daar is God.

Congregavit nos in unum Christi amor. – Exsulemus et in ipso iucundemur. – Timeamus et amemus Deum vivum. – Et ex corde diligamus nos sincero. Christus' liefde heeft ons tot eenheid gebracht. – Laat ons juichen en blij zijn in Hem. – Laat ons oprecht beminnen de God die leeft – en van harte goed zijn met elkaar.

Ubi caritas.

Waar vriendschap.

Simul ergo cum in unum congregamur: – Ne nos mente dividamur, cavea- Laat ons dus, nu we hier te zamen zijn – zorgen dat er geen verdeeldheid heerst. – Geen

mus. – Cessent iurgia maligna, cessent lites. – Et in medio nostri sit Christus Deus.

Ubi caritas.

Simul quoque cum beatis videamus – Glorianter vultum tuum, Christe Deus: – Gaudium, quod est immensum atque probum, – Saecula per infinita saeculorum.

wrok meer, geen onenigheid, – moge Christus in ons midden zijn.

Waar vriendschap.

O Christus, God, toon ons uw heerlijkheid – met uw heiligen die bij U zijn. – Die vreugde zal zuiver zijn en zonder maat, – en duren tot in eeuwigheid.

Gebed over de gaven

Concede nobis, quaesumus, Domine, haec digne frequentare mysteria, quia, quoties huius hostiae commemoratio celebratur, opus nostrae redemptionis exercetur. Per Christum Dominum nostrum.

Heer, wij bidden U dat wij altijd op waardige wijze deelnemen aan dit mysterie, want telkens als wij de gedachtenis van dit offer vieren, wordt de verlossing voor ons werkelijkheid. Door Christus onze Heer.

Prefatie I van de heilige Eucharistie, blz. 407.

In de Romeinse Canon (Euch. Gebed I): Communicantes Hanc igitur **en** Qui pridie als volgt:

Communicantes, et diem sacratissimum celebrantes, quo Dominus noster Iesus Christus pro nobis est traditus, sed et memoriam venerantes, in primis gloriosae semper Virginis Mariae, Genetricis eiusdem Dei et Domini nostri Iesu Christi: sed et beati Ioseph, eiusdem

Verbonden in eenzelfde gemeenschap, vieren wij de hoogheilige dag waarop onze Heer Jezus Christus voor ons is overgeleverd, en eren wij de gedachtenis allereerst van de roemrijke Maria, altijd Maagd, Moeder van onze God en Heer Jezus Christus, en mede van de heilige Jozef, haar Bruidegom, en van

Virginis Sponsi, et beatorum Apostolorum ac Martelaren Petrus en Paulus, tyrum tuorum, Petri et Pauli, Andreae,

(Iacobi, Ioannis, Thomae, Iacobi, Philippi, Bartholomaei, Matthaei, Simonis et Thaddaei: Lini, Cleti, Clementis, Xysti, Cornelii, Cypriani, Laurentii, Chrysogoni, Ioannis et Pauli Cosmae et Damiani)

et omnium Sanctorum tuorum; quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tuae muniamur auxilio.
(Per Christum Dominum nostrum. Amen.)

Hanc igitur oblationem servitutis nostrae, sed et cunctae familiae tuae, quam tibi offerimus ob diem, in qua Dominus noster Iesus Christus tradidit discipulis suis Corporis et Sanguinis sui mysteria celebranda, quaesumus, Domine, ut placatus accipias: diesque nostros in tua pace disponas, atque ab aeterna damnatione nos eripi et in electorum tuorum iubeas grege numerari.

(Per Christum.)

uw heilige Apostelen en Martelaren Petrus en Paulus, Andreas,
(Jakobus en Johannes, Tomas, Jakobus, Filippus, Bartolomeüs, Matteüs, Simon en Taddeüs; Linus, Cletus, Clemens, Sixtus, Cornelius, Cyprianus, Laurentius, Chrysogonus, Johannes en Paulus, Cosmas en Damianus)

en van al uw Heiligen; omwille van hun verdiensten en voorbede help ons in alle omstandigheden door uw kracht en uw bescherming.

(Door Christus onze Heer. Amen)

Aanvaard genadig – vragen wij, Heer – dit offer van ons, uw dienaars, en van allen die U toebehoren, ter herdenking van de dag waarop onze Heer Jezus Christus de geheimen van zijn Lichaam en Bloed aan zijn leerlingen overdroeg. Leid ons alle dagen van ons leven in uw vrede, ontruk ons aan de eeuwige verwerping en tel ons bij het getal van uw uitverkorenen.

(Door Christus onze Heer. Amen.)

Na het uitreiken van de heilige Communie blijft de ciborie met hosties bestemd voor de Communie van Goede Vrijdag, op het altaar en eindigt de Eucharistieviering met:

Gebed na de communie

Concede nobis, omnipotens Deus, ut sicut Cena Filii tui reficimur temporaliter, ita satiari mereamur aeterna. Per Christum Dominum nostrum.

Almachtige God, schenk ons de genade dat wij eens mogen genieten van het eeuwig feestmaal, zoals wij nu gevoed worden aan dit Avondmaal van uw Zoon. Die leeft en heerst in de eeuwen der eeuwen.

IV. OVERBRENGING VAN HET HEILIG SACRAMENT

Nu begint de processie om het heilig Sacrament over te brengen naar een zijkapel waar de eucharistische gaven zullen worden bewaard. Ondertussen wordt de lofzang *Pange lingua* (muziek blz. 981) gezongen tot aan de twee laatste strofen, of een ander gezang dat op de Eucharistie betrekking heeft. Wanneer de processie op de bestemde plaats is aangekomen wordt de strofe *Tantum ergo* gezongen.

Hymne

*Pange, lingua, gloriosi
Corporis mysterium, – Sanguinisque pretiosi, – quem
in mundi pretium – fructus
ventris generosi – Rex effudit
gentium.*

Loof, mijn tong, het glorierijke
– Lichaam en het kostbaar
Bloed – van de Koning aller
volken, – dat voor onze schuld
voldoet, – uitgegoten als de
losprijs. – Loof 't geheim dat
leven doet.

*Nobis datus, nobis natus –
ex intacta Virgine, – et in
mundo conversatus, – sparso
verbi semine, – sui moras
incolatus – miro clausit ordine.*

Hij, die uit de Maagd geboren –
als een kind van ons geslacht, –
God-met-ons werd en als zaaier
– strooide 't woord met grote
macht, – deed het wonder aller
wond'ren – toen zijn loopbaan
was volbracht.

*In supremae nocte cenae –
recumbens cum fratribus, –
observata lege plene – cibis*

Op de avond voor zijn lijden –
ligt Hij met zijn broeders aan –
en nadat met d'oude spijzen –

in legalibus, – cibum turbae duodenae – se dat suis manibus.

Verbum caro panem verum – verbo Carnem efficit, – fitque Sanguis Christi merum, – et, si sensus deficit, – ad firmandum cor sincerum – sola fides sufficit.

* Tantum ergo Sacramentum – veneremur cernui, – et antiquum documentum – novo cedat ritui; – praestet fides supplementum – sensuum defectui.

Genitori Genitoque – laus et iubilatio, – salus, honor, virtus quoque – sit et benedictio; – Procedenti ab utroque – compar sit laudatio. Amen.

Moze's wetten is voldaan, – reikt Hij hun de nieuwe schotel, – biedt zichzelf als spijze aan.

't Vleesgeworden Woord des Vaders – spreekt een woord en brood wordt Vlees, – Christus' Bloed bevat de beker; – eet en drink, wees zonder vrees. – Schenk uw zinnen geen vertrouwen, – slechts geloof versterk' uw geest.

* Eren wij dan diep gebogen – dit zo heilig Sacrament. – d'Oude schaduw is vervlogen – voor dit nieuwe testament. – Wat de zinnen niet vermogen – worde door 't geloof gekend.

Ere zij aan God, de Vader, – en dat elke tong belijdt' – dat zijn Zoon de macht aanvaard heeft – en regeert in heerlijkheid; – lof ook aan de Geest: hun Liefde – Hun gelijk in majesteit. Amen.

Na enige ogenblikken aanbidding in stilte keren priester en assistenten, na een kniebuiging gemaakt te hebben, naar de sacristie terug. Daarna wordt het altaar ontbloot en worden, zo mogelijk, alle kruisbeelden uit de kerk verwijderd. Het verdient aanbeveling de kruisbeelden die niet verwijderd kunnen worden te verhullen.